

danne to Husmænd have at leve af, naar den ene med Hustru og Børn bliver hjemme og arbejder hver Dag udelukkende paa sin Ejendom, medens den anden gaar ud at arbejde en Tid af Aaret en Gang imellem og tjener sig en Dagløn. Der kan disputeres om enkelte af de Tal, jeg har brugt. Naar jeg gennemsnitlig har sat en Kos Mælk til 7,500 Pd., vil maaske nogen sige, at det er for højt, og det er det vist ogsaa, men der er dem, der kunne drive det dertil og endnu højere, men det gør ikke noget, thi andre Tal kunne være for lave, og naar disse Tal ere brugte i Beregningen for begge Ejendomme, forrykke de ikke det egentlige Forhold mellem dem. Disse Husmandsbrug ere altsaa lige store, Jorden er af lige god Bonitet, lige godt beliggende og i lige god Drift. Der er kun den Forskel, at den ene holder Hest, den anden ikke. Den ene Mand bliver hjemme og arbejder udelukkende paa sin Ejendom, medens den anden gaar ud paa Arbejde (*Jensen-Knudstrup*: Er det ham med Hesten?) Nej, det er ham, der ingen Hest har. Indtægten fordeler sig for Manden med de 3 Køer og 1 Hest saaledes: Der er 3 Køer à 7,500 Pd. Mælk aarlig, det giver 22,500 Pd. à 4 Øre gennemsnitlig — det er maaske lidt højt regnet. (*Stemmer*: Nej, det er ikke!) Det giver 900 Kr. aarlig, det er Mælkens Værdi, om de paagældende sælge den, eller de selv bruge den, Værdien er lige stor. Saa fedes der 9 Svin à 50 Kr. Stykket: 450 Kr. Det giver en Bruttoindtægt af i alt 1,350 Kr. Jeg maa maaske her indskyde, at alle Biindtægter af Høns, Bier m. m., Skatter og Afgifter har jeg fuldstændig forbigaaet, fordi de kunne være ens for begge. Saa komme vi til Udgiftssiden. Der er 3 Køer à 5 Pd. Kager daglig i 200 Dage, det giver 3,000 Pd. à 6 Øre: 180 Kr. Saa har Manden købt 9 Pattegrise, Maanedsgrise à 10 Kr.: 90 Kr. Han har købt Kløver-, Græs- og Rodfrugtfrø for 20 Kr., Vedligeholdelse af Bygninger, Hestebeslag, Slid, Reparationer paa Vogne og andre Avlsredskaber har jeg kun sat til 40 Kr., hvad jeg ved er lavt sat, og endelig er der Udgift til Rente: 180 Kr. Det giver tilsammen en Udgift paa 510 Kr. Saa er der regnet med, at alt Korn, Hø og Roer, i det hele alt, hvad der er avlet paa Lodden, har Besætningen fortæret, hvilket kommer igen gennem Indtægten paa Mælken. Naar man nu trækker Udgiften 510 Kr. fra de 1,350 Kr., bliver der 840 Kr. tilbage som Nettoudbytte, altsaa det, Familien egentlig har at leve af.

Nu gaar jeg til den anden Mand med de 4 Køer og ingen Hest. Jeg sætter hver af de 4 Køer til 7,500 Pund Mælk om Aaret, det bliver 30,000 Pund à 4 Øre, i alt 1,200 Kr. Han feder 12 Svin op —, hvilket svarer til 9 Svin, naar man har 3 Køer —, hvert Svin à 50 Kr., tilsammen 600 Kr. Han arbejder ude 200 Dage om Aaret, hvilket jeg sætter til 2 Kr. pr. Dag paa egen Kost, det er lavt regnet, men det bliver 400 Kr. aarlig. Bruttoindtægten bliver saaledes tilsammen 2,200 Kr. Saa kommer Udgiften. Han har 4 Køer, der skulle have hver 5 Pund Kager daglig i 200 Dage, hvilket giver 4,000 Pund à 6 Øre, tilsammen 240 Kr. Han har købt 12 Maanedsgrise à 10 Kr.: 120 Kr. I Drivløn giver han 100 Kr.; jeg har for mit Vedkommende ikke givet saa meget, men det spiller ikke nogen stor Rolle. Manden skal have i samme Forhold som den anden Kløver-, Græs- og Rodfrugtfrø: 20 Kr. Han er fri for Hestebeslag. Til Vedligeholdelse af Bygninger har jeg sat 20 Kr. Rente bliver den samme som for den tidligere nævnte: 180 Kr. Det bliver en Udgift for hans Vedkommende af 680 Kr. Naar man trækker det fra 2,200 Kr., bliver der tilbage 1,520 Kr. som Nettoudbytte til ham og Familie.

Hvis nu den første, som arbejder udelukkende paa sin egen Jord, skal komme op paa Højde med ham i Nettoudbytte, skal han have 6—700 Kr. mere ud af sin Jord, d. v. s., han skal holde ikke alene 3 Køer og en Hest, men mindst 6 til 7 Køer for at faa samme Nettoudbytte. Nu er der mangfoldige, der kunne drive det op til en saadan Besætning, det tvivler jeg ikke om. Det er blevet oplyst, at der er baade Husmænd og Gaardmænd, der holde 1 Ko paa 4 Skpr. Land, her drejer det sig dog nærmest kun om 1 Ko pr. Td. Land. Og naar det blev oplyst forleden, at der kunde holdes 1 à 2 Køer paa hver Td. Land, tvivler jeg ikke om, det kan lade sig praktisere, og at det ærede Medlem, der nævnedet det, vil kunne dokumentere Rigtigheden ved Hjælp af specielle Eksempler. Jeg kan for Resten selv paa staaende Fod slaa den Rekord. Jeg havde nemlig en Svoger — han er nu desværre død —, som slet ingen Jord havde, men han holdt alligevel 8 Køer, og havde han haft mere Plads, kunde han have holdt 8 til. Jeg tror i det hele, der ikke gives nogen anden Grænse for at holde Besætning paa en Ejendom end den, Pladsen sætter. Derimod tror jeg nok, at der er Grænser for, hvor meget Nettoudbytte man